

گنجره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

بررسی تاثیر مصرف خوراکی شربت کاهو بر حجم شیر مادر و وزن گیری نوزاد نارس: کار آزمایی بالینی تصادفی شده کنترل دار

نویسندگان

لیلا امیری فراهانی، نیلوفر ایزددوست، آسیه شجاعی، آرش بردبار، شیما حقانی

گنگره ملی مجازی

سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

مقدمه و هدف:

- با توجه به شایع بودن کمبود تولید شیر در مادران نوزادان نارس و با توجه به اینکه اخیراً واکنش‌هایی در صورت استفاده از سایر شیرافزای‌های گیاهی چون شنیلله، رازیانه و شیرین بیان گزارش شده است،
- نبودن کارآزمایی بالینی در خصوص اثرات شیرافزایی شربت کاهو و از طرفی عارضه‌ای در سایر اثرات درمانی شربت کاهو در مطالعات انسانی به خصوص زنان باردار و نوزادان گزارش نشده است،
- مطالعه حاضر با هدف تعیین تاثیر مصرف خوراکی شربت کاهو بر حجم شیر مادر و وزن‌گیری نوزاد نارس انجام شد.

گنکره ملی مجازی

سلامت جنسی - باروری و مشاوره در مامایی

کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

مواد و روشها:

- مطالعه حاضر از نوع کارآزمایی بالینی تصادفی سازی شده موازی است که بر روی مادران شیرده با شیرخوار نارس آن‌ها که در سن حاملگی کمتر از ۳۲ هفته و بستری در بخش مراقبت‌های ویژه می‌باشند، انجام شد.
- نمونه‌گیری به شکل مستمر بود و شرکت‌کنندگان واجد شرایط به طور تصادفی در گروه‌های آزمون ($n=47$)، دارونما ($n=46$) کنترل ($n=47$) تخصیص یافتند.
- گروه آزمون شربت کاهو و گروه دارونما شربت دارونما را ۳ بار در روز، هر بار یک قاشق غذاخوری، دریافت کردند. مادران گروه کنترل هیچ ترکیب گیاهی یا شیمیایی شیرافزایی دریافت نکردند، فقط مراقبت‌های روتینی که مربوط به هر سه گروه بود را دریافت نمودند. همه مادران شرکت‌کننده در مطالعه حجم شیر پستان را روزانه به مدت ۷ روز در فرم ثبت اطلاعات روزانه ثبت کردند. وزن نوزادان به وسیله ترازو قبل از مداخله، روز سوم، روز پنجم و هفتم بعد از شرکت در مطالعه اندازه‌گیری شد.

گنکره ملی مجازی

سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی

کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

یافته ها:

- نتایج حاصل از مطالعه نشان داد، تفاوت آماری معناداری از نظر میانگین تعدیل شده حجم شیر مادر در روزهای چهارم و پنجم بین سه گروه آزمون، دارونما و کنترل وجود دارد ($P < 0/05$).
- در مقایسه دو به دو گروه‌ها از نظر حجم شیر تولید شده، میانگین تعدیل شده حجم شیر گروه آزمون در روز اول به طور معناداری بیشتر از گروه کنترل و گروه دارونما، در روز دوم بیشتر از گروه کنترل، در روز چهارم بیشتر از گروه کنترل و دارونما، در روز پنجم بیشتر از گروه دارونما، در روز ششم بیشتر از گروه کنترل و در روز هفتم بیشتر از گروه کنترل بود ($P < 0/05$).
- همچنین تفاوت آماری معنی‌داری از نظر میانگین تغییرات (با یا بدون تعدیل) وزن‌گیری نوزادان نارس در انتهای مطالعه بین سه گروه آزمون، دارونما و کنترل وجود نداشت.

گنگره ملی مجازی

سلامت جنسی - باروری و مشاوره در ملامتی

کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

نتیجه گیری:

- ❑ براساس نتایج مطالعه میانگین حجم شیر مادر پس از تعدیل متغیرهای معنادار در انتهای مطالعه (پس از یک هفته)، در دو گروه آزمون و کنترل تفاوت معنی دار آماری داشته و در گروه آزمون بالاتر از گروه کنترل بود.
- ❑ میانگین تغییرات وزن گیری نوزادان نارس (پس از یک هفته) بین دو گروه آزمون و کنترل تفاوت معنی دار آماری نداشت. نتایج مطالعه حاضر، بیانگر اثربخشی کاهو بر حجم شیر مادران شیرده و نداشتن عارضه جانبی ناشی از مصرف شربت کاهو در واحدهای پژوهش بود.
- ❑ از این رو، شربت کاهو می تواند به عنوان یک روش ایمن و موثر که امکان دسترسی آسان و ارزان دارد، در کنار سایر ترکیبات گیاهی و مکمل رایج مورد استفاده قرار بگیرد، که علاوه بر نداشتن عارضه جانبی شربت کاهو، وسعت انتخاب مادران افزایش می یابد.

گنجره ملی مجازی
سلامت جنسی - باروری و مشاوره درمانی
کرگان ۱۸ الی ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۳

دانشگاه علوم پزشکی گلستان
معاونت تحقیقات و فناوری

کلمات کلیدی: کاهو، گیاهان دارویی، شیردهی، حجم شیر، نوزادان نارس، وزن نوزاد، پرولاکتین

کد اخلاق (تصویب طرح): مطالعه حاضر با کد IR.IUMS.REC.1400.671 مورد تأیید کمیته تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی ایران قرار گرفت.

تشکر و قدر دانی: نویسندگان از تمام افرادی که در این مطالعه همکاری کردند و همچنین واحد توسعه تحقیقات بالینی بیمارستان شهید اکبرآبادی دانشگاه علوم پزشکی ایران، تشکر می‌نمایند.